

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 18 Haziran 2025
Sayı: 1094

10/2811

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karadeniz Bölgesi, yıllardır sel, taşkın ve heyelan felaketleri ile mücadele etmektedir. Bölgenin yüksek eğimli vadilere sahip olması, düzensiz akış rejimi, şiddetli yağışlar ve zayıf jeolojik yapısı bu felaketlerin sıklığını ve yıkıcılığını artırmaktadır. Bu afetler, can ve mal kayıplarına, tarım alanlarının zarar görmesine, altyapının tahrip olmasına ve ciddi çevresel bozulmalara yol açmaktadır.

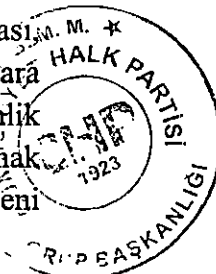
Bölgedeki sel, taşkın ve heyelan olayları her yıl farklı seviyelerde etkilere yol açmakta ve bazı durumlarda felakete dönüşmektedir. Bölgede meydana gelen ani ve şiddetli yağışlar, suyun hızla yüzey akışına geçmesine neden olmakta, özellikle dere yataklarına yapılan inşaatlar, taşkın sularının doğal akışını engellemekte, sel sularının birikmesine ve daha büyük yıkımlara yol açmasına neden olmaktadır. Bölgedeki derelerin eğiminin yüksek olması ve iklim değişikliği nedeniyle, taşkınlar ani ve şiddetli bir şekilde gerçekleşmekte ve heyelan anında can kayıplarına neden olmaktadır. İklim değişikliği nedeniyle yağışların artacağı dikkate alındığında heyelan ve sel riskinin daha da artacağı ortadadır.

Bölgede dik yamaçlarda yapılan kontrolsüz yapılaşma, suyun yer altına sızmasını engelleyen asfaltlaşma, ormansızlaşma ve aşırı yağışlar toprak kaymalarını daha da hızlandırmakta ve bitki örtüsünün tahribine, tarım arazilerinin kaybına, altyapı sistemlerinin bozulmasına, yolların kapanmasına ve yerleşim alanlarının yok olmasına yol açmaktadır.

Sel ve heyelanlar Karadeniz Bölgesinde can ve mal kayıplarına yol açmaya devam etmektedir. Bölgede meydana gelen sel ve heyelan felaketlerinde, 1988 yılında Trabzon Maçka ilçesinde yaşanan büyük heyelanda 64, 1990 yılında Trabzon Akçaabat ve Vakfikebir ilçelerinde yaşanan sel ve heyelanlarda 56, 1990 yılında Trabzon Değirmendere'de derenin taşması sonucu 53, 2019 yılında Trabzon Araklı ilçesinde yaşanan sel ve heyelanlarda 10, 2020 yılında Giresun'da 15, 2021 yılında Kastamonu'da 72, Sinop'ta 24, Rize'de 6, Artvin'de 4 ve Bartın'da 1 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Anayasa'nın 56. ve 63. Maddeleri uyarınca, devletin doğal afetleri önleme ve çevreyi koruma sorumluluğu bulunmaktadır. Anayasa'nın 56. maddesi, herkesin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu ve devletin çevreyi geliştirmek, sağlıklı ve dengeli bir çevreyi korumakla yükümlü olduğunu açıkça belirtmekte; 63. maddesi ise tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması için devletin gerekli tedbirleri almasını zorunlu kılmaktadır. Ancak, bugüne kadar yapılan altyapı çalışmaları, Karadeniz Sahil Yolu ve Yeşil Yol projeleri, HES inşaatları ve rant uygulamaları bilim insanlarının, meslek odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri dikkate alınmadan yürütülmüş olup, bu da doğal afetlerin yıkıcı etkilerini artırmıştır.

Bu bağlamda, bölgedeki sel, taşkın ve heyelan felaketlerinin saptanması, araştırılması, yerleşim alanlarında afet risk yönetimi stratejilerinin araştırılması, yerel halkın taşkınlarla karşı bilinçlendirilmesi, afetlere karşı alınacak önlemler ve afet müdahale planlarının etkinlik değerlendirilmesi, etkin denetim ile kontrolü, bu çerçevede yerel yönetimlerin kaynak kullanımlarının geliştirilmesi, yerleşim alanlarının dere yataklarından uzaklaştırılması ve yeni

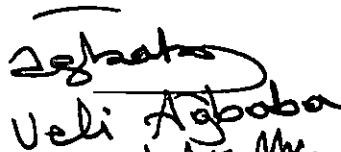

yerleşim alanları için stratejiler geliştirilmesi, tarım alanlarının korunması, verimli arazilerin zarar görmemesi için alınması gereken tedbirler ve doğal afetlere yönelik uzun vadeli stratejik planlamaların yapılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

Karadeniz Bölgesinde, can, mal kaybına ve çevre düzen kayıplarına yol açan heyelan, sel ve taşkın felaketlerinin sebeplerinin, etkilerinin ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması, felaketlerin etkilerinin azaltılmasına yönelik mevcut altyapı sistemlerinin gözden geçirilmesi ve gerekli politikaların belirlenerek yeni tedbirlerin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

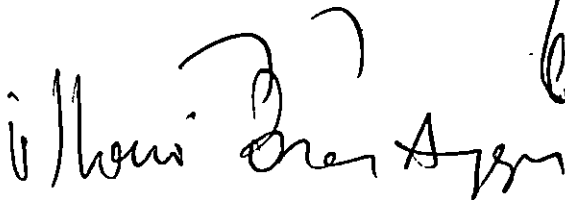

DENİZ DEMİR
Ankara Milletvekili

Veli Ağababa
Malatya Mv.
Aliye Timsil ERSEVER
Tatvan Mv.

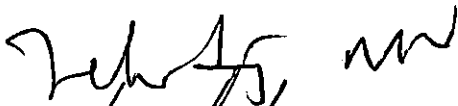
Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
TBMM Katip Üyesi

S. SUCUT
K. Durmaz
Kadim Durmaz
Tokat Mv

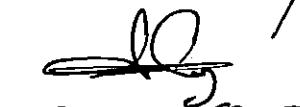

İlhami Öner Arın

Aslıhan GENÇ
Kayseri Mv.

Elvan İpek GENÇ
Gümüşhanev Milletvekili

Zeynep

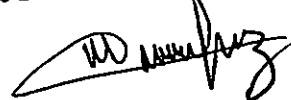

Cumhur UZUN
Muğla

Dr. Ayhan Öner
Antalya Mv.

Ömer

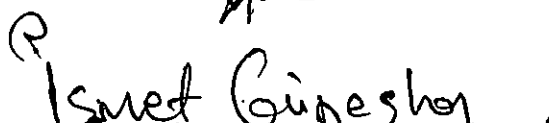

Fethi Öner
Ağrı

Mehmet Tahtasız

Göğmen Mv.

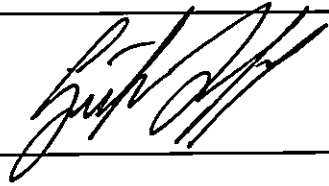
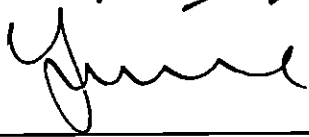
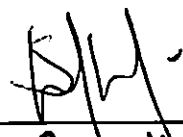
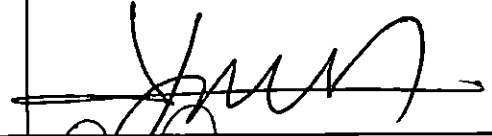
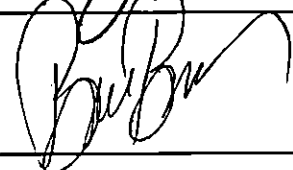
Ali Karadas
Uşak Mv

Nurhan Hentat
Deliçay Mv

İsmet Güneş
GATAKİRAÇ Mv

Ali Karadas
Okur
Ankara
S. SUCUT

1094 Sayılı meclis Araştırması

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Gürsel Erol	Elazığ.	
Gülcan Kış	NERZİNİ.	
Alimut ÖZDEMİR	İstanbul	
Yunus Emre	İstanbul	
Deniz YAKUZYILMAZ	Zonguldak	
AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU	İSTANBUL	
Cevdet AKAY	KARABÜK	
Mehip Kanko	Kocaeli	
Bekir Başerimge	Manisa	
Engin ALTAY	İstanbul	
Eylen DUTY ERGÜMÜ	Zonguldak	